כאן למפרע כאן להבא מכל מקום קשיא אמר רבינא לא קשיא הכי קאמר השאילה חלוקה לנכרית בעלת כתם הרי זו תולה בה והא או ליושבת על הכתם קתני הכי קאמר או ליושבת על דם טוהר בעלת כתם תולה בה: שלש שלבשו כו' שהיה ר' נחמיה כו': אמר רב מתנה מ"ט דר' נחמיה דכתיב °ונקתה לארץ תשב כיון שישבה לארץ נקתה: אמר רב הונא אמר רבי חנינא *מטהר היה רבי נחמיה אפילו באחורי כלי חרס פשיטא מהו דתימא ליגזור גבו אטו תוכו קמ"ל אמר אביי מטהר היה ר' נחמיה ב במטלניות שאין בהן שלש על שלש דלא חזיין לא לעניים ולא לעשירים דרש רב חייא בר רב מתנה משמיה דרב הלכה כר' נחמיה אמר ליה רב נחמן אבא תני מעשה בא לפני חכמים וטמאום ואת אמרת הלכה כרבי נחמיה מאי היא דתניא ג שתי נשים שהיו טוחנות ברחיים של יד ונמצא דם תחת הפנימית שתיהן טמאות תחת החיצונה טמאה והפנימית טהורה בינתים שתיהן טמאות [א] היה מעשה ונמצא דם על שפתה של אמבטי ועל עלה של זית בשעה שמסיקות את התנור ובא מעשה לפני חכמים וטמאום תנאי היא דתניא ר' יעקב מטמא ורבי נחמיה מטהר והורו חכמים כרבי נחמיה:

מתני' *ד שלש נשים שהיו ישנות במטה אחת ונמצא דם תחת אחת מהן כולן טמאות ה בדקה אחת מהן ונמצאת טמאה היא טמאה ושתיהן טהורות ותולות זו בזו ואם לא היו ראוין לראות רואין אותן כאילו הן ראויות:

גמ' אמר רב יהודה אמר רב ו והוא שבדקה עצמה בשיעור וסת סבר לה כבר פדא דאמר כל שבעלה בחטאת טהרותיה טמאות בעלה באשם תלוי טהרותיה תלויות בעלה פטור טהרותיה טהורות ורבי אושעיא אמר אפילו בעלה בחטאת טהרותיה תלויות בשלמא התם איכא שמש עכביה לדם [אבל] הכא אם איתא דהוי דם מאן עכביה א"ר ירמיה משל דר' אושעיא למה הדבר דומה לילד וזקן שהיו מהלכין בדרך כל זמן שהיו בדרך ילד שהוא לבא נכנסו לעיר ילד ממהר לבא ואמר אביי משל דר' אושעיא למה הדבר דומה לאדם שנותן אצבע בעין כל זמן שאצבע בעין דמעה שהוא לבא נטל האצבע דמעה ממהרת לבא: ותולות זו בזו: ת"ר ז כיצד תולות זו בזו עוברה ושאינה עוברה תולה עוברה בשאינה עוברה מניקה ושאינה מניקה תולה מניקה בשאינה מניקה זקנה ושאינה זקנה תולה זקנה בשאינה זקנה בתולה ושאינה בתולה תולה בתולה בשאינה בתולה היו שתיהן עוברות שתיהן מניקות שתיהן זקנות שתיהן בתולות זו היא ששנינו לא היו ראויות לראות רואין אותן כאילו

תורה אור
ישעי' ג

כאן למפרע. לענין טומאת מפרע תולין דלא מקלקלה לה בהכי ולא מטמאה למפרע אבל מכאן ולהבא אין תולה דמקלקלה לה ומאי חזית דמקלקלה לה טפי מינה: **מכל מקום קשיא.** דלרבנן שמעון תולין וקשיא לבר ליואי: **אמר רבינא.** תריץ רישא וסיפא הכי ולא תקשי לבר ליואי: **לנכרית בעלת הכתם הרי זו תולה בה.** כלומר לנכרית הרואה הרי בעלת הכתם זו תולה בנכרים: **והא או ליושבת קתני.** והך לאו יושבת היא דהא השתא היא דאישתכח עלה ויושבת משמע שהתחילה למנות שבעת ימים: **הכי קאמר.** השאילה חלוקה לנכרית או לישראלית יושבת על דם טוהר דדמיה טהורין ואין כאן קלקול הרי בעלת כתם תולה בה: **אטו תוכו.** דדבר המקבל טומאה הוא ומקבל גזרת כתמים לטמא אשה מדרבנן: **פנימית.** שאצל הרחיים: **שתיהן טמאות.** שחיצונה דוחקת עצמה להתקרב אל הרחיים ועוברת ונכנסה (א)למעמדה הפנימית הילכך שתיהן עברו שם ולא ידעינן מהי נפל: **הפנימית טהורה.** שהפנימית אינה מתרחקת מן הרחיים ליכנס במעמד החיצון: **אמבטי.** מרחץ שהיו באות לרחוץ: **וטמאום.** והא עלה של זית דלא מקבל טומאה ומקבל כתמים ומדקתני והביאום לפני חכמים מכלל דרבים פליגי עליה: **תנאי היא.** דאיכא תנא דתנא דיחידאה פליג עליה ורבנן מודו ליה: **מתני' ותולות זו בזו.** בגמרא מפרש לה שאם היתה האחת מעוברת תולה הדם בשאינה מעוברת והיא טהורה: **ואם לא היו ראויות וכו'.** בגמ' מפרש שאם היו כולן מעוברות או כולן מניקות כולן טמאות כאילו ראויות לראות דאמרן דם מבינייהו נפק: **גמ' והוא שבדקה עצמה כשיעור וסת.** של מלאכה הילכך מוקמינן האי דם בחבירה ואינך טהורות: **כבר פדא דאמר כל שבעלה בחטאת כו'.** אשה שנתעסקה בטהרות ופרשה וראתה דם כשיעור וסת דלגבי בעלה בכי האי שיעורא הוי בעלה בחטאת דמוקמינן האי דם בשעת בעילה והאי הכא נמי מוקמינן ליה בהאי בשעת עסיקתה בהנך טהרות וטהרות טמאות ודאי ושורפין (ג)ואינו כאמר מעת לעת: **בעלה באשם תלוי.** אם לאחר שפירשה מן הטהרות שהתה כדי שתרד מן המטה ותדיח פניה דהוי לגבי בעלה בכי האי שיעורא הוי בעלה באשם תלוי דספק דם הוה בשעת ביאה ספק בתר הכי ה"נ ספק הוא אי הוה דם בשעת טהרות או לאו טהרותיה תלויות: **בעלה פטור.** כגון ששהתה יותר מכן דלגבי בעלה פטור דאפי' אשם תלוי ליכא דמוקמי' להאי דם לאחר ביאה הכא נמי טהרותיה טהורות ולית ליה לבר פדא טומאה מעת לעת כשמאי דאמר [ב] דיין שעתן או בארבע נשים שאמרו דיין שעתן [ג] ומתני' נמי דקתני היא טמאה וכולן טהורות אלמא ודאי כדידה מוקמינן דמטהרינן להך אלמא כבר פדא הוא דמשוי לטהרות טומאה ודאית היכא דבדקה שיעור וסת ולא כר' אושעיא דאמר אפי' בעלה בחטאת טהרותיה תלויות ואפי' כשיעור וסת לית ליה טומאה ודאית: **בשלמא התם.** גבי בעילה כי ראתה כשיעור וסת אמרינן בשעת ביאה הוה דם והאי דלא אתא עד השתא שמש עכביה אבל גבי טהרות אם איתא דהוה דם בשעת טהרות מאן עכביה הלכך ודאי טומאה ליכא אלא גזרת מעת לעת מדרבנן: **משל דר' אושעיא.** דאמר שמש מעכב את הדם: **ילד שהוא לבא.** הולך בנחת וממתין לזקן: **נכנסו לעיר.** ונפרדו זה לבד וזה לבד כיון או הילד ממהר לבא: **עוברה.** דמיה מסולקין וכן מניקה וזקנה. **בתולה** האי בתולה בתולת דמים שלא ראתה מימיה ואפילו היא נשואה קרי לה בתולה להכי כדאמרינן בפרק קמא (לעיל דף ח:): כאילו

כאן למפרע כאן להבא. פרש"י למפרע תולה דלא מקלקלה לה בהכי ולא מטמאה למפרע להבא אינה תולה בבעלת כתם בגמי שלה דמקלקלה לה ומאי חזית דמקלקלה לה לכך טפי מינה וקשה דהא תוספתא שהשאילה זה הכתם בחברתה לאלתר ומפרש הר"י למפרע אם בעלת הכתם הכירה בכתמה ואח"כ לבשה היא וחברתה חלוק ונמצא בה כתם תולה בה כיון שכבר הכירה בטומאה קודם שבא הספק בשתיהן כאן להבא שלבשו שתיהן חלוק ונמצא בו כתם ולא נודע ממי הוא ואח"כ לבשה חלוק ונמצא בו כתם אע"ג שודאי היא טמאה ע"י כתם שלה אע"פ ולא נודע בה עד אחר שאירע בה ובחברתה הספק אינה תולה ויש לפרש לשון הש"ס דישבה למפרע אין תולין ולהבא תולין וקרי למפרע ולהבא לשאלת החלוק אם שאלת החלוק היה למפרע קודם שבעלת החלוק הכירה כתמה ולהבא שאלת החלוק שממנו אירע הספק בשתיהן היינו אחר מציאת הכתם של בעלת הכתם תולין והיא היא: **במטלניות** שאין בהן שלש על שלש. והכא לא פריך פשיטא כמו לעיל דבזבחים פרק דם חטאת (דף צג.) *משמע דאי תנ"ך עלייהו ויהדס מקבלים טומאה: **והוא** שבדקה עצמה כשיעור וסת. לאו דוקא בדקה אלא קנחה כדאמר בפ"ק (לעיל דף יב.) דלא משכחת בדיקה כשיעור וסת: **בעלה** פטור טהרותיה טהורות. פ"ה ולית ליה טומאה מעת לעת כשמאי או נמי כד' נשים שדיין שעתן ועוד י"ל באשה שיש לה וסת אי נמי בחולין שאין בהן טומאה מעת לעת: **אימא** שמש עכביה לדם אבל הכא לא. וא"ת כיון דיכול להיות דאע"ג דמצאת כשיעור וסת שלא היה דם בשעת ביאה אם כן אמאי בעלה בחטאת הא ספק הוא וי"ל כיון דרוב פעמים בא מקודם ובתשמיש דליכא למיתלי בעיכוב שמש שמא מן התורה: **עוברה** ושאינה עוברה כו'. אור"י דחוקה כאן מניקה דקאמר הש"ס תולין אבל יש לה וסת דמסולקת בדמים דהא אמרינן בה דיה שעתה אינה תולה כאין לה וסת וכן יש לה וסת ולא הגיע שעת וסתה אין תולה בהגיע שעת וסתה: אמר

תוספי הרא"ש

כאן למפרע כאן להבא. פרש"י דלמפרע תולה דלא מקלקלה בהכי אבל מכאן ולהבא (לא) [קא] מקלקלה לה. ולא פרדרא לתלות בחברותה לתנאך. ונראה כפי' הר"י דפי' כאן למפרע כגון שכשלבשה השניה החלוק עדיין לא היתה הראשונה טמאה משום כתם ולאחר כך מצאה כתם בחלוק אחר אינה תולה בה כיון דבשעת מציאת הכתם לא היתה הראשונה טמאה משום כתם אע"ג דאיגלאי מילתא השתא שהיתה טמאה באותה שעה א) אינה תולה: **כאן** להבא. כגון שלבשה השניה החלוק והיתה הראשונה טמאה משום כתם שמצאה בחלוק אחר הרי זו תולה בה כיון דשיר יכולה לתלות מכאן ולהבא: **באחורי** כלים. מכאן ראיה שאין לפרש הא דאמרי' בפ' על אלו מומין נטמא גבו לא נטמא תוכו הא גבו מטא ראב"כ אמאי מטהר ר' נחמיה ומאי פריך פשיטא אלא אף גבו לא נטמא: **מטהר** היה ר' נחמיה אף במטלניות שאין בהן ג' על ג'. ואע"ג דאיתו מכח דבר המקבל טומאה דמדאי פשיטא פטלין לסבך תוכה: **זה** היה מעשה. כלומר כיוצא בזה היה מעשה שנמצא דם על שפתה של אמבטי ועל עלה של זית במקום שהיו שתיהן ראוין לעבור: **כל** שבעלה פטור טהרותיה טהורות. פרש"י כב"ש דאמר דיין שעתן או כד' נשים או נמי בשיש לה וסת או נמי לחולין. ור' אושעיא אמר (אף) אפי' בעלה בחטאת טהרותיה תלויות ולית ליה לר' אושעיא הא דאמר רב יהודה והוא שבדקה כשיעור וסת ואין חילוק [בין כשיעור] וסת בין לאחר שיעור וסת דלענין טהרות אפי' כשיעור וסת טהרותיה תלויות דאם איתא לדם טיפקרא מאן עכביה ולענין כתמים חולין לקולא דאפי' לאחר שיעור וסת מטהרי' הטהרות. אלא הכא אם איתא לדם מאן עכביה. ותימה כיון שיכול להיות שלא בא הדם מקודם אמאי בעלה בחטאת דשמא יביא חולין לעזרה. וי"ל דכיון שרוב פעמים בא מקודם ובתשמיש איכא למיתלי בעיכוב שמש איכא ודאי טומאה מן התורה:

א) גליה הל"ל אינה תולה. כאן להבא כגון שלבשה החלוק כבר היתה וכו'.

יא א ב מיי' פ"ט מהל' איסורי ביאה הל"ו:

יב ג טוש"ע י"ד סי' קצ סעי' כב:

יג ד מיי' שם הל' לג ופי' בכ"מ שם טוש"ע שם סעי' נ ופ"ט:

יד ה ו מיי' שם הל' לג ופי' בכ"מ טוש"ע שם סעי' נג:

טו ז מיי' שם הל' נ טוש"ע שם סעיף כב:

מוסף רש"י

שהיו ישנות במטה אחת. במסכת נדה (שם). תוקי לה במטלניות והקוצות זו בזו (קדושין עג:). כשיעור וסת. לאחר מלאכה מיד, ובמסכת נדה (יד:) מפרש שיעור וסת, שעומד ועד הוא הקינוח בבגד המתקנח ואינו מחוסר אלא לקנח מיד (שם).

קדושין עג: (פי' תוספ' סוטה כח: ד"ה וכו')

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה שתיהן וכו' למעמד הפנימית: (ב) ד"ה כבר פדא וכו' ושורפין ואינו כשמא:

הגהות הגר"א

[א] גמ' היה היה מעשה: תמחק תיבת היה:

גליון הש"ס

תוס' ד"ה במטלניות וכו' משמע דאי תנ"ך. עי' סוכה טז ע"א תוס' ד"ה עד שיהא:

מוסף רש"י (שייך להלן דף סא ע"ב) בגד שאבד בו כלאים. שנארג בו חוט של כלאים ואינו ניכר (פסחים מ: וכעי"ז ע"ז סה:). הרי זה לא ימכרנו לעכו"ם. דהואיל ואין כלאים שבו ניכרים אתי לזבוניה הדר נכרי לישראל ולביש להו ישראל ולאו אדעתיה (פסחים שם). ולא יעשנו מרדעת לחמור. דילמא הדר שקיל ליה מהתם ותופרו כלאחר מבגדיו (שם). אבל עושה ממנו תכריכין למת. דמהתם מו לא שקיל ליה, דבגדי המת אסורין בהנאה, ומת אין מצות נוהגות בו, דכתיב במתים חפשי, כיון שמת אדם נעשה חפשי מן המצות (שם וכעי"ז ע"ז שם) ולי קשיא אמאי אסור למוכרו, וליבטיל ההוא חוט ברובא, הא לאו מילתא היא, דכלאים לא אמר ליבטיל ברובא, דעיקר איסור כלאים לא אסרה תורה אלא ע"י תערובת, ולכלאים מתערבין עירובין, ולא שייך בהו ביטול (תמורה לד.). בפולמוס של אספסיינוס. מיל שהביא אספסיינוס על ירושלים (סוטה מט.) מיל שהעלה אספסיינוס קודם שבא טיטוס עליהם (גיטין ז.). שבעה סממנין. כל דבר המועיל לעבירו קרי ליה סם לגביה, ואין סם לשון טוסם ולא לשון מרפא, אלא לשון דבר הצריך לתיקון עבירו (סנהדרין מט:). מעבירין על הכתם. לבדוק אם דם הוא או לצבע הוא ולטמא טהרות שנגע בהן, או לצבע הוא והטהרות טהורות, ואם עבר כולם שבע סממנין בשיכבם אותו כתן כסדרן, בידוע שדם היה, ואם לא עבר בידוע שלצבע היה (שם. ועי' שבת צט:). רוק תפל. שלא טעם כלום כל אותו היום, מפל ריקם ונעור ושכר כל טעם מאכל, כגון דבר שלא נמלא למיקרי תפל (סנהדרין שם). ומי גריסין. ומי רגלים. שהחמיצו והפריסו (שם). ומי רגלים. נתר. מין אדמה הוא וקורין לה ניטרא (שם ושבת שם). ובורית. עשב הוא ומעביר לעיסת גריסין של פול שלועסין וכוססין אותו ומשפשפין אותו כהן (שם). כממין וקורין ליה ליגנ"ו שבוריי"א (סנהדרין שם).

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones